

ZVLÁŠTNÍ DÍLA

I. Přehled zvláštních děl

1. zaměstnanecké dílo
2. kolektivní dílo
3. školní dílo
4. dílo vytvořené na objednávku
5. soutěžní dílo
6. dílo audiovizuální
7. dílo audiovizuálně užité
8. počítačový program
9. osiřelé dílo

II. Jednotlivá zvláštní díla

1. zaměstnanecké dílo (§ 58 AZ)
 - vytvořené autorem ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního nebo služebního vztahu
 - majetková autorská práva náleží autorovi, ale vykonává je zaměstnavatel
 - ochrana investice zaměstnavatele
 - dispozitivní úprava – není-li sjednáno jinak
2. kolektivní dílo (§ 59 AZ)
 - na jeho tvorbě se podílí více autorů
 - vytvářeno z podnětu a pod vedením fyzické nebo právnické osoby a uváděno na veřejnost pod jejím jménem
 - příspěvky nejsou schopny samostatného užití
3. školní dílo (§ 60 AZ)
 - vytvořené žákem či studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole (§ 35 odst. 3 AZ)
 - autor může dílo jakkoli užít, omezen oprávněným zájmem školy
 - zákonná licence pro školy – užít bez souhlasu autora (§ 35 odst. 3 AZ)
 - právo školy na uzavření licenční smlouvy k užití školního díla
4. dílo vytvořené na objednávku (§ 61 odst. 1 a 2 AZ)
 - vytvořené na základě smlouvy o dílo
 - k užití díla nad rámec účelu ve smlouvě nutná licence
 - autor může dílo užít, omezen oprávněnými zájmy objednatele

- počítačové programy, databáze a nekolektivní kartografická díla a díla kolektivní jsou díla zaměstnanecká, i když byla vytvořena na objednávku (§ 58 odst. 7 a § 59 odst. 2 AZ)
5. soutěžní dílo (§ 61 odst. 3 AZ)
- obdobná úprava jako dílo na objednávku
6. dílo audiovizuální (§ 62-63 AZ)
- vytvořené uspořádáním děl audiovizuálně užitých, ať již zpracovaných, či nezpracovaných, které sestává z řady zaznamenaných spolu souvisejících obrazů, vyvolávajících dojem pohybu, ať již doprovázených zvukem, či nikoli, vnímatelných zrakem, a jsou-li doprovázeny zvukem, vnímatelných i sluchem
 - autor – režisér
7. dílo audiovizuálně užitě (§ 64 AZ)
- autorské dílo zařazené do díla audiovizuálního
8. počítačový program (§ 65-66 AZ)
- literární dílo – fikce
 - ochrana bez ohledu na formu vyjádření
 - ochrana i přípravných koncepčních materiálů
9. osiřelé dílo (§ 27a-27b AZ)
- není-li určen autor nebo je určen, ale není nalezen ani po důsledném vyhledávání
 - důsledné vyhledávání – nahlédnutí do vhodných rejstříků ve státě, kde bylo dílo poprvé vydáno nebo poprvé odvysíláno (seznam informačních zdrojů pro důsledné vyhledávání v příloze 2 AZ)
 - zákonná licence (§ 37a AZ) - osiřelá díla může užívat knihovna, archiv, muzeum, galerie, škola a provozovatel vysílání ze zákona zejména za účelem digitalizace a zpřístupnění veřejnosti prostřednictvím internetu, a to ve veřejném zájmu
 - zákonná licence užití osiřelých děl se vztahuje na dílo poprvé vydané nebo odvysílané v některém z členských států EU/EHP (§ 37a odst. 3 AZ)
 - databázi osiřelých děl spravuje Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO): <https://euipo.europa.eu/orphanworks/>
10. dílo nedostupné na trhu (§ 27c AZ)
- pokud lze poté, co bylo vynaloženo přiměřené úsilí ke zjištění jeho dostupnosti veřejnosti, v dobré víře předpokládat, že není dostupné veřejnosti v běžné obchodní síti
 - zákonná licence (§ 37b AZ) - knihovna, archiv, muzeum, galerie nebo instituce pečující o zachování filmového nebo zvukového nebo jiného kulturního dědictví může neziskově rozmnožovat a zpřístupňovat veřejnosti na svých internetových stránkách díla nacházející se trvale v jejich sbírkách
 - je-li to možné nutné uvést jméno autora nebo osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnost, název díla a pramen

- portál děl nedostupných na trhu spravuje EUIPO